

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/30/2021
Identifikačné číslo spisu: 1417206067
Dátum vydania rozhodnutia: 29.04.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Lenka Praženková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:1417206067.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Lenky Praženkovej, členiek senátu JUDr. Gabriely Mederovej a JUDr. Aleny Prieceľovej v spore žalobcu: G-M PRESTIGE s.r.o., so sídlom v Bratislave, Trenčianska 16, IČO: 43 844 847, zastúpeného JUDr. Jozefom Pojdákom, advokátom so sídlom v Novej Dedinke, Sv. Cyrila a Metoda 12, proti žalovanému: OTYK Invest, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Námestie sv. Františka 18B, IČO: 18 046 428, zastúpeného advokátskou kanceláriou Novotná Figurová, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Kozmonautická 1, o zaplatenie 9.049,32 eur s príslušenstvom, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Cob/157/2019-418 z 29. októbra 2020 takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalovaný m á voči žalobcovi n á r o k na plnú náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 12Cb/84/2017-329 z 19. marca 2019 žalobu zamietol a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej súd rozhodne osobitným rozhodnutím.

2. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ustanovení § 185 ods. 1, § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), § 300 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „OBZ“), § 580 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“). Prihliadol pritom na čl. 2 bod 2.1, čl. 3 bod. 3.1, čl. 3 bod 3.3, čl. 4 bod 4.4, čl. 6 bod 6.1., čl. 8 bod 8.5, čl. 9 bod 9.1, čl. 9 bod 9.2.2, čl. 9 bod 9.3 Zmluvy o dielo č. 06/2016/NoB zo dňa 20.06.2016 (ďalej len „zmluva o dielo“).

3. Konštatoval, že žalobca vykonal pre žalovaného dielo, ktoré žalobca odovzdal po odstránení nedorobkov dňa 03.04.2017, kedy žalobcovi vznikol nárok na cenu diela. Žalovanému vznikol nárok

voči žalobcovi na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 61.808,25 eur podľa ust. bodu 4.4. zmluvy o dielo, z dôvodu, že dielo nebolo odovzdané včas v zmysle zmluvy o dielo 34 týždeň roku 2016 ale až 03.04.2017. Zmluvný nárok na zmluvnú pokutu vznikol nedodaním diela včas a je založený na objektívnom princípe, pričom bolo preukázané, že žalobca dielo neodovzdal podľa zmluvy. Žalobcom uplatňovaná cena diela bola fakturovaná č. 20161113 splatná dňa 03.01.2017 vo výške 15.628,88 eur, ktorá bola čiastočne zaplatená žalovaným vo výške 5.000,- eur, teda zvyšok činil výšku 10.628,88 eur. Dohodou o vzájomnom zápočte medzi zmluvnými stranami zo dňa 11.07.2017 bol dlh znížený o výšku 1.428,43 eur na výšku 9.200,45 eur. Jednostranným započítaním zo dňa 11.07.2017 žalovaným boli započítané jeho pohľadávky titulom zmluvnej pokuty vo výške 61.808,25 eur, ktoré mal voči pohľadávkam žalobcu vo výške 60.284,21 eur, v ktorom zápočte bola aj časť faktúry č. 20161113 vo výške 8.994,71 eur, ktorý zápočet adresoval dňa 12.07.2017 žalobcovi, čím sa dostal do jeho dispozičnej sféry a v tejto časti zanikol. Na zostatok žalovaného a uplatňovaného žalobcovho dlhu vo výške 205,74 eur s príslušenstvom žalovaný vykonal zápočet listom zo dňa 27.07.2017 adresovaným žalobcovi dňa 27.07.2017, taktiež sa dostal do dispozičnej sféry žalobcu, so zvyškom zmluvnej pokuty 1.524,04 eur na žalovanú faktúru, ktorá pozostávala z istiny 205,74 eur a úrokov z omeškania 0,05 % denne zo sumy 9.200,45 eur za obdobie odo dňa 04.04.2017 do dňa 13.07.2017 vo výške 460,02 eur a úrokov z omeškania 0,05 % denne zo sumy 205,74 eur za obdobie odo dňa 14.07.2017 do dňa 28.07.2017 vo výške 1,44 eur spolu vo výške 667,20 eur, tento nárok sa započítal a i v tejto časti žalobný nárok zanikol. V časti námietok žalobcu, že dielo nemohol dokončiť z dôvodu omeškania žalovaného, ktorý nebol stavebne pripravený na montáž podhládov plechov, súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca svoje skutkové tvrdenie o existenciu tejto povinnosti, ktorú by mal žalovaný z konkrétneho zmluvného záväzku, ktorým bola zmluva o dielo, nepreukázal a neunesol tak dôkazné bremeno tvrdenia, pričom podľa jeho názoru ani emailová komunikácia po termíne 3.04.2017 ohľadom montáže podhládov plechov, nemohla preukazovať žiadne omeškanie žalovaného. Poukázal na to, že v časti jednostranného započítania zo dňa 11.07.2017 žalobca nerozporoval existenciu svojich pohľadávok voči žalovanému, ktoré boli voči žalovanému pohľadávkam titulom zmluvnej pokuty, ktorá však bola dôvodná, preto došlo k zániku vzájomných pohľadávok v tomto zápočte, predmetom tohto zápočtu bola aj časť žalovanej faktúry vo výške 8.994,71 eur, v časti započítania zo dňa 14.07.2017, žalobca spochybnil len existenciu žalovaného pohľadávky voči nemu titulom zmluvnej pokuty. Keďže žalovaného pohľadávky titulom zmluvnej pokuty boli dôvodné voči žalobcovým pohľadávkam, došlo tak k zániku vzájomných pohľadávok aj v tomto zápočte, okamihom ich stretu, kedy sa ako spôsobilé vzájomné započítateľné pohľadávky rovnakého druhu stretli, okamihom doručenia jednostranných zápočtov žalobcov, kedy sa dostali do sféry jeho vplyvu.

4. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 4Cob/157/2019-418 z 29. októbra 2020 potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava IV č. k. 12Cb/84/2017-329 z 19. marca 2019 ako vecne správny (§ 387 ods. 1, 2 zákona č.160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku; ďalej len „CSP“) a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

5. Odvolací súd poukázal na skutočnosť, že podľa čl. 3 bod 3.3. zmluvy o dielo termínom dokončenia diela bol 34. týždeň, t.j. najneskôr deň 28.08.2016 s tým, že dielo bolo žalovanému odovzdané dňa 28.02.2017 s nedorobkami a až dňa 3.04.2017 došlo k dokončeniu diela bez väd a nedorobkov, pričom tento deň sa v zmysle čl. 9 bod 9.2.2 považuje za deň dokončenia diela. Odvolacím súdom bolo konštatované omeškanie žalobcu s plnením po dobu 219 dní, pričom žalobcom namietanú tzv. stavebnú nepripravenosť žalovaného, resp. jeho možné omeškanie odvolací súd odôvodnil poukazom na to, že danú námietku vzniesol až po dátume 28.8.2016, t.j. až po zmluvne dohodnutom termíne dokončenia diela a uvedené sa týka tiež žalobcovho vyjadrenia, že na žalovaného stavebnú nepripravenosť prvýkrát upozornil emailom zo dňa 19.12.2016 (jeho ďalšia argumentácia sa týkala tiež obdobia po zmluvne dohodnutom termíne dokončenia diela). Mal za to, že žalobca bol v omeškaní s plnením (dokončením diela) už predtým ako mala nastať tvrdená nepripravenosť, resp. omeškanie žalovaného, z čoho bolo zrejmé, že žalobca žalovanému neodovzdal dielo včas bez zavinenia žalovaného. Vyjadril súhlas so žalovaného tvrdením, že akékoľvek relevantné omeškanie žalovaného by muselo nastať do dohodnutého termínu plnenia, t.j. do 28.08.2016, čo však žalobca ani len netvrdil.

6. Ohľadne namietaného nedostatočného zaoberania sa dôkazmi navrhnutými žalobcom (predloženej emailovej komunikácie medzi stranami ohľadom realizácie diela a plnenia termínov a technickej pripravenosti objednávateľa na realizáciu diela s poukazom na dôvody vzniku omeškania), odvolací súd poukázal na bod 9. odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie, z ktorého vyplynulo, že súd prvej inštancie prihliadol na dôkazy predložené žalobcom a aj sa s nimi vypořiadal v rámci svojho rozhodnutia, avšak mal za to, že ani táto emailová komunikácia nemohla preukazovať omeškanie žalovaného, nakoľko žalobca neunesol dôkazné bremeno, keď nepreukázal svoje tvrdenia o povinnosti žalovaného, vyplývajúcej zo zmluvy o dielo, pri montáži podhládov plechov. Odvolací súd sa s daným právnym záverom stotožnil a dal do pozornosti znenia ustanovení čl. 2 bod 2.1 a čl. 15 bod 15.1. zmluvy o dielo s konštatovaním, že žalobca nepreukázal opak, t.j. povinnosti žalovaného pri zabezpečení dodania a montáži podhládov plechov. Ohľadne konštatovania v Zápise o odovzdaní a prevzatí diela zo dňa 28.02.2017 (č. l. 57 súdneho spisu) nasledovného znenia „dôvody nedodržania lehôt začatia a dokončenia dodávky - Neboli“, odvolací súd sa stotožnil s názorom žalovaného, že z uvedeného znenia možno vyvodit', že neexistovali relevantné dôvody pre nedodržanie lehôt a nie, že nedošlo k omeškaniu, ako tvrdil žalobca.

7. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f/ CSP, že súdy mu nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovali jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ako aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

8. Pokiaľ ide o dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolateľ poukázal na bod 15. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia namietajúc, že odvolací súd pri právnom posúdení veci nezohľadnil riadne preukázané skutočnosti, ktoré boli ním uvedené v rámci dokazovania apelujúc na to, že on ako žalobca sa nedostal do omeškania vlastným pričinením, ale z dôvodov, ktoré spočívali na strane žalovaného resp. tretích osôb. Vzhľadom na to sa podľa neho aj oddialil termín ukončenia diela, nakoľko žalovaný nebol pripravený prijať od žalobcu plnenie, na ktoré sa zaviazal v zmluve, a ktoré bol spôsobilý plniť riadne a včas, pokiaľ by mal k tomu pripravené podmienky poukazujúc na § 370 a § 365 ods. 4 Obchodného zákonníka. Ohľadne stavebnej nepripravenosti žalovaného žalobca uviedol, že keď už v zmysle emailu zo dňa 19.12.2016 neboli vykonané prípravné práce zo strany žalovaného, resp. jeho iných subdodávateľov, ani v decembri, je zrejmé, že uvedené nebolo vykonané ani v auguste, resp. do termínu, v ktorom mal žalobca dielo vykonať. Zdôraznil, že z emailovej komunikácie sporových strán vyplýva jeho pripravenosť ako zhotoviteľa poskytnúť plnenie, na ktorom vznikol problém (t.j. plechové podhlády), a stavebná nepripravenosť objednávateľa na nástup zhotoviteľa. Argumentuje aj stavebnou nepripravenosťou iných dodávateľov pri ďalších častiach diela poukazujúc tým na dôvody vzniku omeškania žalovaného odkazom na Záznamy z výrobnjej porady (zo dňa 7.09.2016 a zo dňa 19.10.2016). Podľa neho vyššie uvedené skutočnosti predstavujú dôvody vzniku omeškania žalovaného (objedávateľa) a nie jeho ako zhotoviteľa. Podľa žalobcu súdy nižšej inštancie náležite nezhodnotili pri svojom rozhodovaní ním predložené dôkazy, a to emailovú komunikáciu (zo dňa 19.12.2016, zo dňa 9.02.2017), ako aj záznamy z výrobnjej porady. Ďalej namieta bod 16. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia ohľadne záveru, že neunesol dôkazné bremeno, keď nepreukázal svoje tvrdenie o povinnosti žalovaného ohľadom montáže plechov. V tejto súvislosti bolo poukázané na zmluvu o dielo, z ktorej podľa neho nevyplývala vyššie uvedená povinnosť s tým, že táto povinnosť by jemu vyplynula len v prípade osobitnej objednávky, zmluvy alebo dodatku k uvedenej zmluve o dielo. Podľa neho sa postup odvolacieho súdu prieči princípu právnej istoty a požiadavke predvídateľnosti súdnych rozhodnutí, nakoľko nepristúpil k riadnemu právnemu zhodnoteniu zisteného skutkového stavu, a neprihliadol na skutočnosť, že žalobca sa dostal do omeškania z dôvodu stavebnej nepripravenosti a omeškania žalovaného, resp. tretej strany.

9. Pokiaľ ide o dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP žalobca uviedol, že podľa neho súdy nižšej inštancie vec nesprávne právne posúdili, nakoľko zo správne skutkových záverov bol vyvodенý

nesprávny právny záver, a to ohľadom údajného omeškania žalobcu ako zhotoviteľa diela, omeškania žalovaného ako objednávateľa, nároku na započítanie zmluvnej pokuty s cenou diela a pod.

10. K dovolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, ktorý považuje žalobcom podané dovolanie v celom rozsahu za nedôvodné. Podľa žalovaného dovolateľ nepreukázal, akým nesprávnym procesným postupom mu odvolací súd, resp. súd prvej inštancie, znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že tým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Uviedol, že žalobca iba nie je subjektívne spokojný s výsledkom súdneho konania. K namietanému nesprávnemu právnemu posúdeniu žalovaný uviedol, že dovolateľ nijakým spôsobom nešpecifikoval ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu a ani neuviedol ako sa odvolací súd odklonil pri svojom rozhodovaní od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Podotkol, že žalobca omeškanie žalovaného iba tvrdil, avšak nepreukázal, preto súd podľa neho nemohol dospieť k inému právnemu záveru, ako dospel. Vzhľadom na ním uvedené navrhol, aby odvolací súd dovolanie podané žalobcom odmietol a priznal mu nárok na náhradu trov konania.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 CSP) a oprávnenou osobou (§ 424 CSP), zastúpenou v dovolacom konaní v zmysle § 429 ods. 1 CSP skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože nie je prípustné.

12. Podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola riešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

14. Podľa § 431 ods. 1, 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie v čom spočíva táto vada.

15. Podľa § 432 ods. 1 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (ods. 2).

16. Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorým je možné napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu pri splnení zákonom stanovených predpokladov a podmienok. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

17. Úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené primárnym záverom dovolacieho súdu o prípustnosti dovolania a až následným sekundárnym záverom týkajúcim sa jeho dôvodnosti. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení upravujúcich otázku prípustnosti dovolania je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať vecným prejednaním dovolania, musia byť splnené podmienky prípustnosti dovolania vyplývajúce z ust. § 420 alebo § 421 CSP a tiež podmienky dovolacieho konania, t. j. aby

(okrem iného) dovolanie bolo odôvodnené dovolacími dôvodmi, aby išlo o prípustné dovolacie dôvody a aby tieto dôvody boli vymedzené spôsobom uvedeným v ust. § 431 až § 435 CSP.

18. Dovolateľ v dovolaní ako dôvod, z ktorého vyvodzuje jeho prípustnosť, uvádza ustanovenie § 420 písm. f/ CSP, pričom túto vadu videl v tom, že odvolací súd neprihliadol na skutočnosť, že žalobca sa dostal do omeškania z dôvodu stavebnej nepripravenosti a omeškania žalovaného, resp. tretej strany; súd nezhodnotil pri svojom rozhodovaní ním predložené dôkazy (najmä emailovú komunikáciu zo dňa 19.12.2016, zo dňa 9.02.2017 a ako aj záznamy z výrobných porady); namietanie neunesenie dôkazného bremena vo veci povinnosti žalovaného montáže plechov (bod. 16. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia) a na záver nepredvídateľnosť súdnych rozhodnutí spočívajúcej v nedostatočnom zhodnotení zisteného skutkového stavu.

19. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP možno zahrnúť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (nielen na uvedenie „aspoň nejakých“ dôvodov, ale dostatočných argumentov reagujúcich na relevantné námietky odvolateľa zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom, pričom k naplneniu tohto dovolacieho dôvodu nedochádza len úplnou absenciou odôvodnenia, ale aj jeho nedostatočnosťou alebo nezrozumiteľnosťou či svojvoľnosťou - viď napr. II. ÚS 419/2021), na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). V súvislostiach vymedzenia prípustnosti dovolania podľa § 420 f CSP je kľúčovým pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle judikatúry ústavného súdu však iný pojem ako procesný postup, a to „právo na spravodlivý proces“ so všetkými jeho obsahovými atribútmi a garanciami v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a ústavného súdu. Všeobecné súdy teda pri výklade a aplikácii aj procesných právnych noriem musia uprednostniť vždy ten z rôznych do úvahy prichádzajúcich výkladov, ktorý je priaznivejší, ústretovejší a zabezpečujúci plnohodnotnejšiu realizáciu práv pre stranu sporu. Jednotlivec sa totiž obracia na súd s požiadavkou o poskytnutie súdnej ochrany jeho ohrozenému alebo porušenému právu s dôverou, že táto ochrana bude poskytnutá spravodlivo a v súlade s právnym poriadkom vrátane európskej úrovne štandardov ochrany ľudských práv (II. ÚS 419/2021). Pod pojmom „nesprávny procesný postup“, ktorý odôvodňuje prípustnosť dovolania podľa § 421 f CSP v zmysle vyššie uvedenej aktuálnej judikatúry ústavného súdu možno rozumieť faktickú činnosť alebo nečinnosť súdu, procedúru prejednanie veci (to, ako súd viedol spor), znemožňujúcu strane sporu plnohodnotnú realizáciu jej procesných oprávnení, mariacu možnosť jej aktívnej účasti na konaní, ale aj absenciu odôvodnenia súdneho rozhodnutia, jeho nedostatočnosť, nezrozumiteľnosť, nepresvedčivosť, či svojvoľnosť, nezabezpečujúcu všetky atribúty a garancie spravodlivej súdnej ochrany. Nemožno totiž oddeľovať procesný postup súdu a rozhodnutie, ktoré je jeho sumárom a výsledkom, pretože celý faktický procesný postup súdu a naň nadväzujúci myšlienkový pochod hodnotenia skutkového stavu a jeho subsumovania pod relevantnú právnu normu je stelesnený v odôvodnení rozhodnutia súdu a práve cez odôvodnenie rozhodnutia musí byť preskúmateľný (pozri aj nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 120/2020 z 21. januára 2021, body 37 až 41).

20. K dovolacím námietkam dovolateľa, ktorými malo dôjsť k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces dovolací súd uvádza, že nejde o námietky, ktoré by zakladali dovolací dôvod a prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Výdanie prekvapivého rozhodnutia v rozpore so zisteným skutkovým stavom a výsledkami dokazovania, záver súdu o neunesení dôkazného bremena, či postup súdu pri hodnotení výsledkov dokazovania sú námietky týkajúce sa postupu súdu v procese dokazovania. Spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov, vrátane emailovej komunikácie a iných ďalších dôkazov, súdom odchyľne od návrhu a názoru sporovej strany predstavuje skutkovú rovinu posudzovania sporu. Dovolací súd poukazuje na ustanovenie § 442 CSP, podľa ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, z čoho vyplýva, že skutkový stav veci zistený odvolacím súdom (prípadne súdom prvej inštancie) nepodlieha prieskumu v dovolacom konaní.

21. Dovolací súd považuje za potrebné poukázať na čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý zaručuje právo na spravodlivé súdne konanie, ale neustanovuje žiadne pravidlá pre prípustnosť dôkazov alebo spôsob, akým majú byť posúdené. Význam dôkazov a potrebnosť ich vykonania sú otázky, ktorých posúdenie je v zásade v právomoci orgánu, ktorý rozhoduje o merite veci. Z uvedeného vyplýva, že právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe zahŕňa právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné (I. ÚS 52/03).

22. V súvislosti s namietanými nedostatkami v procese dokazovania, dovolací súd zdôrazňuje, že posudzovanie návrhov na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 185 ods. 1 CSP) a nie sporových strán. To znamená, že pokiaľ súdy ním predložené dôkazy (emailovú komunikáciu zo dňa 19.12.2016, zo dňa 9.02.2017) či iné dôkazy (napr. záznamy z výrobnjej porady zo dňa 7.09.2016 a zo dňa 19.10.2016) s úmyslom preukázať stavebnú nepripravenosť žalovaného, vyhodnotili nesprávne ako tvrdí dovolateľ, môže byť ich rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne; táto samotná skutočnosť však prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá. Súd vykonáva dokazovanie a hodnotí predložené dôkazy podľa svojho uváženia v zmysle zákona. Zákon vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov a táto zásada znamená, že záver, ktorý si sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu, pričom hodnotiacia úvaha súdu musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a výsledok hodnotenia dôkazov má byť súčasťou rozsudku. V preskúmvanej veci nemal dovolací súd za preukázané, že by sa týmto postupom súdy nižšej inštancie neriadili. Dovolací súd zdôrazňuje, že procesným pochybením by bol taký postup súdu, ktorý by procesnej strane v konaní znemožnil dôkazy predkladať alebo navrhovať. Teda námietka dovolateľa k spôsobu hodnotenia vykonaného dokazovania vzhľadom na uvedené nie je dôvodná.

23. V posudzovanom prípade je zrejmé, že základom sporu je neunesenie dôkazného bremena na strane dovolateľa (žalobcu) ohľadne jeho tvrdenia, že dielo nemohol dokončiť resp. odovzdať včas (do 28.09.2016) z dôvodov omeškania na strane žalovaného spočívajúcich v jeho stavebnej nepripravenosti a v nepreukázaní tvrdenia o povinnosti žalovaného, vyplývajúcej zo zmluvy o dielo, pri montáži podhládov plechov. Argumentácia žalobcu pritom v prevažnej miere spočíva v odkaze na emailovú komunikáciu a ďalšiu argumentáciu datovanú až po termíne dokončenia diela (po 28.08.2016). Dovolací súd však dáva do pozornosti, že dôkazné bremeno je jednoznačne na strane zhotoviteľa (dovolateľa) a má za to, že všetky dôkazy tvoriace obsah spisu vrátane emailovej komunikácie boli v konaní vyhodnotené súdmi nižšej inštancie, pričom tieto v zhode uzavreli, že emailová komunikácia medzi stranami ohľadom realizácie diela a plnenia termínov a ako aj ďalšia žalobcova argumentácia žalobcu založená na dôkazoch pochádzajúcich z obdobia až po zmluvne dohodnutom termíne dokončenia diela, nepreukázala omeškanie žalovaného, ale práve omeškanie žalobcu predtým ako mala nastať žalobcom tvrdená stavebná nepripravenosť žalovaného. Ďalej odvolací súd na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie dal do pozornosti čl. 2 bod 2.1 a čl. 15 bod 15.1 zmluvy o dielo, z ktorých vyplýva povinnosť žalobcu „zrealizovať časť: Fasáda na stavbe Obytná zóna Nobelova ul., Bratislava ....., zabezpečiť a dodať všetky materiály a zariadenia, potrebné k realizácií diela...?“, s konštatovaním odvolacieho súdu, že žalobca nepreukázal opak., t.j. povinnosti žalovaného pri zabezpečení dodania a montáži podhládov plechov.

24. Dovolateľ namietal tiež prekvapivosť napadnutého, resp. napadnutých rozhodnutí najmä s poukazom na hodnotenie dokazovania namietajúc, že odvolací súd nepristúpil k riadnemu právnomu zhodnoteniu zisteného skutkového stavu dôvodiac stavebnou nepripravenosťou žalovaného, ktorá predstavuje omeškanie na strane žalovaného a nie omeškanie žalobcu, v dôsledku čoho nemohol byť postihovaný zmluvnou pokutou. V tomto smere dovolací súd uvádza, že o tzv. prekvapivé rozhodnutie ide vtedy, ak odvolací súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných právnych záveroch, ako súd prvej inštancie, za súčasného naplnenia okolnosti, že proti týmto iným právnym záverom odvolacieho súdu nemá strana sporu možnosť vyjadrovať sa, právo argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska právnych záverov súdu prvej inštancie nejavili ako významné. Odvolací súd sa však plne

stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie, z čoho je zrejmé, že na posudzovaný prípad aplikoval tie isté ustanovenia toho istého právneho predpisu, ako súd prvej inštancie, pričom svojím postupom nevytlúčil žalobcu z realizácie jeho procesných práv, a preto jeho rozhodnutie nie je prekvapivým či nepredvídateľným. V danej súvislosti dovolací súd tiež zdôrazňuje, že z rozsudku odvolacieho súdu je zrejmé, prečo odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil a akými podstatnými úvahami sa pri svojom rozhodovaní riadil. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí výslovne konštatoval, že sa stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie, pričom na doplnenie správnosti tohto záveru uviedol rozsiahlu argumentáciu (viď bod 14. až 17. odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu a to vo veci posúdenia namietanej technickej pripravenosti žalovaného na realizáciu diela, emailovej komunikácie medzi stranami, predložených dôkazov, argumentácie žalobcu a povinnosti žalovaného pri zabezpečení dodania a montáži podhládov plechov), v súlade so skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie a vyplývajúcim z obsahu spisu, pričom sám uviedol, že v odvolacom konaní nebolo potrebné doplniť ani zopakovať dokazovanie. Ohľadom problematiky prekvapivosti súdnych rozhodnutí aj judikatúra (R 56/2012) dospela k záveru, že ak sa odvolací súd v odôvodnení svojho potvrdzujúceho rozhodnutia v plnom rozsahu stotožnil s dôvodmi prvostupňového rozhodnutia a nad ich rámec uviedol ešte aj ďalšie, z pohľadu prvostupňového konania nové dôvody, jeho rozhodnutie nie je prekvapivé a takýto postup odvolacieho súdu neodníma účastníkovi možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., porovnaj aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1ObdoV/12/2015 zo dňa 30. júna 2016). Nová právna úprava dovolacieho konania v CSP, ktorá nadobudla účinnosť dňom 1. júla 2016, na podstate tohto záveru NS SR nič nezmenila. Dovolací súd konštatuje, že záver súdov, že žalobca nepreukázal, že sa dostal do omeškania pre stavebnú nepripravenosť a pre omeškание žalovaného, je záverom skutkovým, pričom nemožno dospieť k záveru, že by išlo o skutkový omyl alebo, že by bol tento záver výsledkom arbitrárnej úvahy súdu (podľa dovolacieho súdu svoju úvahu súdy v tomto smere dostatočne vysvetlili), a preto dovolací súd nedospel k záveru, že by bolo porušené právo žalobcu na spravodlivý súdny proces.

25. S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že postupom odvolacieho súdu nedošlo k vade v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, ktorá by zakladala porušenie práva žalobcu na spravodlivý súdny proces tak, ako to má na mysli citované ustanovenie CSP a v preskúmvanej veci tak nebola splnená podmienka prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, čo zakladá dôvod na odmietnutie dovolania v zmysle ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

26. Dovolateľ ďalej prípustnosť svojho dovolania založil na ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ CSP tvrdiac, že odvolací súd na základe vykonaných dôkazov nesprávne právne posúdil vec. Podľa žalobcu zo správnych skutkových záverov bol vyvodený nesprávny právny záver, a to ohľadom údajného omeškания žalobcu ako zhotoviteľa diela, omeškания žalovaného ako objednávateľa, nároku na započítanie zmluvnej pokuty s cenou diela a pod.

27. Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

28. Podľa § 432 ods. 1, 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

29. Podľa ustanovenia § 447 písm. f/ CSP, dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435.

30. Prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP sa vždy vzťahuje na právnu

otázku, ktorej vyriešenie viedlo k záverom uvedeným v rozhodnutí odvolacieho súdu. Prípustnosť dovolania potom bude, vzhľadom na viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (ustanovenie § 440 CSP), závisieť od toho, či a ako dovolateľ vymedzil dovolaciu otázku zásadného právneho významu a či ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje príslušné zákonné ustanovenie. Povinnosťou dovolateľa kvalifikovane zastúpeného advokátom je teda uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne a konkretizovať, ako podľa jeho názoru mal odvolací súd konkrétnu právnu otázku správne vyriešiť. Zároveň musí dovolateľ špecifikovať odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a zároveň musí ísť o takú právnu otázku, ktorá je pre rozhodnutie vo veci samej kľúčová. Iba ak sú všetky uvedené kumulatívne podmienky splnené, môže dovolací súd pristúpiť k uskutočneniu meritórneho dovolacieho prieskumu.

31. Z uvedeného vyplýva, že aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí ísť - okrem špecifikovaných podmienok - predovšetkým o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (viď uznesenie NS SR sp. zn. 1Cdo 222/2009 z 26. februára 2010). K tomu treba ešte uviesť, že záver súdu o tom, či je určitá skutočnosť preukázaná alebo nie, je výsledkom hodnotenia vykonaných dôkazov. Ide o skutkovú úvahu, nie o právne posúdenie (viď napr. II. ÚS/ 205/2022). Ani samotné spochybňovanie výsledkov dokazovania (v súvislosti s tým, že žalobca neunesol dôkazné bremeno) nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP viď napr. I.ÚS 190/2022).

32. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ za nesprávne právne posúdenie považuje to, že súdy nižšej inštancie na základe správne zisteného skutkového stavu vyvodili nesprávny právny záver ohľadne otázky omeškania žalobcu a žalovaného. Takto formulovanú otázku v prvom rade nemožno podľa názoru dovolacieho súdu, s poukazom na kritéria uvedené v bodoch 27. až 31 tohto odôvodnenia, považovať za otázku právnu, ktorá v konečnom dôsledku nie je ani vymedzená v súlade s týmito kritériami. Namietanie nesprávneho právneho posúdenia žalobcom v tomto konkrétnom prípade je založené na skutkovom zistení súdu prvej inštancie a závere z neho vyplývajúcom (z vyhodnotenia vykonaných dôkazov - viď bod 6. jeho odôvodnenia), a tiež na neunesení dôkazného bremena žalobcu (ohľadne preukázania omeškania žalovaného či preukázania tvrdenia povinnosti žalovaného pri zabezpečení dodania a montáži podhládov plechov). Nejedná sa teda o právnu otázku zameranú na interpretáciu alebo aplikáciu konkrétneho zákonného ustanovenia, ktorá je predpokladaná v ust. § 421 ods. 1 CSP spôsobom zadefinovaným judikatúrou najvyššieho súdu (napr. v uznesení sp. zn. 3Cdo/158/2017), ale jedná sa o skutkovú otázku, ktorú dovolací súd nie je oprávnený v zmysle § 442 CSP posudzovať na základe výsledkov dokazovania v tom - ktorom posudzovanom prípade. Dovolateľ sa svojimi tvrdeniami snaží len vyvrátiť súdmi prijatý záver, že výsledky vykonaného dokazovania neboli spôsobilé podporiť úspešnosť žaloby. Rovnako nebola zo strany žalobcu v podanom dovolaní splnená podmienka označenia ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (resp. riešenia danej otázky v ustálenej rozhodovacej praxi), od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, resp. ktorú otázku posudzoval rozdielne, nakoľko dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku, jej riešenie, a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. Pokiaľ v dovolaní absentuje relevantné zdôvodnenie prípustnosti uplatneného dovolacieho dôvodu dovolací súd ho nie je povinný svojím výkladom fakticky dopĺňať, domýšľať si a bádať nad tým, čo mal dovolateľ na mysli (obdobne napríklad v rozhodnutí č. k. III. ÚS 47/2019-51 z 15. októbra 2019). V dôsledku nejasného a nedostatočného vymedzenia dovolacích dôvodov najvyšší súd ako súd dovolací ani nemohol „postúpiť“ do štádia uskutočnenia meritórneho dovolacieho prieskumu, pretože pristúpením k takémuto

meritórnemu prieskumu by neprípustným spôsobom nahrádzal povinnosť dovolateľa, jasne a zreteľne vymedziť dovolacie otázky, čím by uskutočnil procesne neprípustný dovolací prieskum. Aj podľa rozhodovacej činnosti ústavného súdu, nie je prax najvyššieho súdu, ktorý pri posudzovaní prípustnosti dovolania [v tomto prípade podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP,] vyžaduje od dovolateľa a) konkretizovanie právnej otázky riešenej odvolacím súdom a uvedenie, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetlenie, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, a súčasné označenie konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu a napokon c) uvedenie, ako mala byť táto otázka správne riešená, svojvoľná či arbitrárna (viď I. ÚS 190/2022 a obdobne napríklad IV. ÚS 101/2020).

33. Dovolací súd ešte ako obiter dictum upozorňuje na rozpornosť tvrdení žalobcu spočívajúcich v tom, že v spojitosti s namietaním porušenia práva na spravodlivý proces namieta jednak nedostatočne, resp. nesprávne zistený skutkový stav súdmi nižšej inštancie, pričom na druhej strane pri namietaní nesprávneho právneho posúdenia uviedol, že súd zistil správne skutkový stav. Teda ak je dovolateľ názoru, že súd správne zistil skutkový stav, znamenalo by to, že súhlasí so závermi súdov nižšej inštancie ohľadne jeho nesplnenia termínu dokončenia diela v dôsledku čoho sa dostal do omeškania a následne vznik jeho povinnosti spočívajúcej v zaplatení zmluvnej pokuty. Inak povedané na to, aby súd vyvodil iný právny záver, musel by byť odlišný zistený skutkový stav.

34. S poukazom na to, že dovolateľ vo vzťahu k dôvodu prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP nevymedzil dovolací dôvod spôsobom uvedeným v ustanovení § 432 ods. 2 CSP, dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť podľa ustanovenia § 447 písm. f/ CSP.

35. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP, ako aj ustanovenia § 447 písm. f/ CSP.

36. Žalovaný bol v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešný (§ 255 ods. 1 CSP) a vznikol mu nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov konania rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

37. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.